

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Digitální fotografie II

Právní aspekty

Mgr. Milana Soukupová

Gymnázium Česká Třebová

Právní aspekty

Téma sady didaktických materiálů	Digitální fotografie II.
Číslo a název šablony	III/2 Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT
Číslo didaktického materiálu	EU-OPVK-VT-III/2-SO-316
Druh didaktického materiálu	Prezentace
Téma didaktického materiálu	Právní aspekty
Autor	Mgr. Milana Soukupová
Vyučovací předmět	Seminář z informatiky
Cílová skupina (ročník)	Studenti ve věku 17 – 19 let
Klíčová slova	Autorský zákon, zákona na ochranu osobnosti
Anotace	Prezentace shrnuje části autorského zákona a zákona na ochranu osobnosti týkající se studentů.

Ochrana osobních údajů

- Vychází z Listiny základních práv a svobod ČR
- „Osobní svoboda je zaručena“
- *„Každý má právo na ochranu před neoprávněným shromažďováním, zveřejňováním nebo jiným zneužíváním údajů o své osobě.“*
- zákon č. 101/2000 Sb. o ochraně osobních údajů (upravuje práva a povinnosti při zpracování osobních údajů)
- Správce je povinen zajistit bezpečnost spravovaných dat

Ochrana osobnosti

- 89/2012 Sb. ZÁKON ze dne 3. února 2012
- Občanský zákoník § 84– § 90
- *Zachytit jakýmkoli způsobem podobu člověka tak, aby podle zobrazení bylo možné určit jeho totožnost, je možné jen s jeho svolením.*
- *Rozšiřovat podobu člověka je možné jen s jeho svolením.*
- *Kdo svolil k použití písemnosti osobní povahy, podobizny nebo zvukového či obrazového záznamu týkajícího se člověka nebo jeho projevů osobní povahy, může svolení odvolat, třebaže je udělil na určitou dobu.*
- *Podobizna nebo zvukový či obrazový záznam se mohou bez svolení člověka také pořídít nebo použít přiměřeným způsobem k vědeckému nebo uměleckému účelu a pro tiskové, rozhlasové, televizní nebo obdobné zpravodajství.*
- Model Release je smlouva mezi fotografem a fotografovanou osobou vymezující, jak může být se snímkem nakládáno.

Souhlas s využitím fotografie

Udělují svolení s pořizování fotografií, audio/video záznamů z akcí konaných školou.

Souhlasím s uveřejněním obrazových i zvukových záznamů svého dítěte na webových stránkách školy (<http://www.xxx.cz>),

Rovněž souhlasím s využitím těchto materiálů v rámci propagace školy v tisku nebo školním časopise nebo dalších propagačních materiálech.

Souhlasím i s uveřejněním fotografií na webech sponzorů.

Jméno dítěte: datum: podpis zákonného zástupce:

Souhlas s využitím fotografie

Souhlas se zveřejněním jména a fotografie studenta

V případě reprezentace školy nebo účasti na školní akci souhlasím se zveřejněním jména a fotografie svého syna/své dcerywebových stránkách a na propagačních materiálech gymnázia. (<http://www.xxxx.cz>).

.....

Podpis zákonného zástupce

V České Třebové dne

Souhlas s využitím fotografie

- Souhlas by měl obsahovat:
 - použití fotografií
 - místo uložení fotografií
 - souhlas by měl obsahovat časový úsek platnosti souhlasu (školní rok, doba studia, doba neurčitá)
 - lze připojit souhlas s publikací prací žáků (tvorbu ve výtvarné výchově, v praktických činnostech, fotografie apod.)
- Doporučení pro publikování fotografií:
 - neuvádět jména u běžné reportáže
 - nefotografovat žáky, kteří nemají podepsaný souhlas

Autorské dílo § 2

- **121/2000 Sb. ZÁKON** ze dne 7. dubna 2000 o právu autorském
- *Předmětem práva autorského je dílo literární a jiné dílo umělecké a dílo vědecké, které je jedinečným výsledkem tvůrčí činnosti autora a je vyjádřeno v jakékoli objektivně vnímatelné podobě včetně podoby elektronické, trvale nebo dočasně, bez ohledu na jeho rozsah, účel nebo význam (dále jen "dílo"). Dílem je zejména dílo slovesné vyjádřené řečí nebo písmem, dílo hudební, dílo dramatické a dílo hudebně dramatické, dílo choreografické a dílo pantomimické, dílo fotografické a dílo vyjádřené postupem podobným fotografii, dílo audiovizuální, jako je dílo kinematografické, dílo výtvarné, jako je dílo malířské, grafické a sochařské, dílo architektonické včetně díla urbanistického, dílo užitého umění a dílo kartografické.*

Osobnostní právo § 11

- Autor má právo:
 - rozhodnout o zveřejnění svého díla
 - na nedotknutelnost svého díla (autorský dohled)
 - osobnostních práv se autor nemůže vzdát, jsou nepřevoditelná a zanikají smrtí autora

Majetková práva

- **Právo dílo užit**, případně dát souhlas s užitím díla jiné osobě.
- Mezi **užití** autorský zákon řadí rozmnožování, rozšiřování, pronájem, půjčování a vystavování díla a jeho sdělování veřejnosti.
- Se svým dílem může nakládat pouze autor.
- Majetková práva smrtí autora nezanikají, stane se tak až po 70 letech, pak se stává dílem volným
- Práva majetková jsou nepřevoditelná, jsou však předmětem dědictví
- **Licenční smlouva** – jediný způsob, jak poskytnout oprávnění k užití autorského práva
- Student – fotograf je autor a musí souhlasit se zveřejněním svých fotografií

Volné užití

- Za užití díla podle tohoto zákona se nepovažuje užití pro **osobní potřebu fyzické osoby**, jehož účelem není dosažení přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu, nestanoví-li tento zákon jinak.
- Do práva autorského tak nezasahuje ten, kdo pro svou **osobní potřebu** zhotoví záznam, rozmnoženinu nebo napodobeninu díla.
- Hlavní podmínka – absence hospodářského prospěchu

Volné užití – školní dílo § 35

- *Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užije-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní vnitřní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacímu zařízení (školní dílo).*
- Propagační materiál – je komerční využití, nelze použít školní dílo

Fotografování architektury

Do práva autorského nezasahuje ten, kdo kresbou, malbou nebo grafikou, fotografií nebo filmem nebo jinak zaznamená nebo vyjádří dílo, které je trvale umístěno na náměstí, ulici, v parku, na veřejných cestách nebo na jiném veřejném prostranství; do autorského práva nezasahuje ani ten, kdo takto vyjádřené, zachycené nebo zaznamenané dílo dále užije. Je-li to možné, je nutno uvést jméno autora, nejde-li o dílo anonymní, nebo jméno osoby, pod jejímž jménem se dílo uvádí na veřejnost, a dále název díla a umístění.

Pozor na výjimky: Fotografování ze stativu na Karlově mostě je zakázáno, osvětlená Eifelovka se nesmí publikovat.

Licence

- Autorskoprávní ochrana se vztahuje na všechny fotografie od okamžiku vyfotografování.
- Současně se zveřejněním fotografií by měly být dány podmínky jejich využití (licenční smlouva).
- Jestliže autor nedá svolení s užitím svých fotografií nelze takové fotky dále použít, například je zveřejnit na svém webu, použít v koláži atp. Nestačí jen uvést autora a odkaz na původní umístění souboru, jak se mnozí mylně domnívají.
- Ani studenti školy nesmí používat fotografie ze školních webových stránek, nesmí je dále šířit, umísťovat na své stránky (facebook...), mohou je používat pro svou vlastní potřebu.
- Příklad porušení autorských práv: promítání fotografií na maturitních plesech, které jsou komerční záležitostí studentů.

Druhy licencí

- Creative Commons – jde o sadu licencí, které umožňují volné šíření, zpravidla pro nekomerční účely.
- Public domain – licence umožňující obecně akceptované veřejné šíření, není nijak podrobněji specifikována.
- Licencí stanovenou autorem nebo přímo konkrétní obrazovou galerií. V případě nejasností je nutné kontaktovat autora nebo galerii.

Licenční smlouva

- **Creative Commons (CC, *tvůrčí společenství*)** je americká nezisková organizace, která si za cíl klade rozšířit množství autorských děl dostupných veřejnosti k legálnímu využívání a sdílení.
- Creative Commons nabízí škálu různých licenčních schémat, která držitelům autorských práv umožňují nabídnout některá práva na užívání díla veřejnosti, zatímco jiná práva jim stále zůstávají. Cílem je omezit potíže, které platné autorské zákony kladou sdílení informací.

Licenční smlouva

BY – Umožňuje ostatním rozmnožovat, rozšiřovat, vystavovat a sdělovat dílo a z něj odvozená díla pouze při uvedení autora.

NC – Umožňuje ostatním rozmnožovat, rozšiřovat, vystavovat a sdělovat dílo a z něj odvozená díla pouze pro nevýdělečné účely.

ND – Umožňuje ostatním rozmnožovat, rozšiřovat, vystavovat a sdělovat pouze dílo v původní podobě, nikoli díla z něj odvozená.

SA – Umožňuje ostatním rozšiřovat odvozená díla pouze za podmínek identické licence.

Zdroje

89/2012 Sb. ZÁKON ze dne 3. února 2012, občanský zákoník

121/2000 Sb. ZÁKON ze dne 7. dubna 2000 o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon)

Obrázek na snímku č. 15:

CC-logo.svg. Creative Commons. [cit. 2014-02-19]. Dostupný pod licencí Creative Commons na WWW:
<<https://commons.wikimedia.org/wiki/File:CC-logo.svg>>

Obrázky na snímku č. 17:

Cc-by new white.svg. STING. [cit. 2014-02-19]. Dostupný pod licencí Creative Commons na WWW:
<https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Cc-by_new_white.svg>

Cc-nc new white.svg. STING. [cit. 2014-02-19]. Dostupný pod licencí Creative Commons na WWW:
<https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Cc-nc_new_white.svg>

Cc-nd new white.svg. STING. [cit. 2014-02-19]. Dostupný pod licencí Creative Commons na WWW:
<https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Cc-nd_new_white.svg>

Cc-sa new white.svg. STING. [cit. 2014-02-19]. Dostupný pod licencí Creative Commons na WWW:
<https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Cc-sa_new_white.svg>

Použití díla

Dílo smí být šířeno pod licencí CC BY-SA (www.creativecommons.cz).

Materiály jsou určeny pro bezplatné používání pro potřebu výuky a vzdělávání na všech typech škol a školských zařízení.

Jakékoli další využití podléhá autorskému zákonu.

Kontakt: Milana.Soukupova@gmail.com